

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3001

Vragen van de leden **Haverkamp** en **Cörüz** (beiden CDA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *een onafhankelijk onderzoek naar mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden gepleegd door Sri Lankese regeringstroepen en de Tamil Tijgers*. (Ingezonden 29 mei 2009)

1
Kunt u aangeven welke leden van de VN-mensenrechtenraad (VN MRR) tegen een onafhankelijk onderzoek naar mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden gepleegd door Sri Lankese regeringstroepen en de Tamil Tijgers hebben gestemd?¹ Welke redenering hebben deze lidstaten hiervoor gegeven? Is het waar dat u naar aanleiding van deze afwijzing hebt gezegd dat de VN Mensenrechtenraad zich hierdoor ongeloofwaardig heeft gemaakt? Zo ja, welke consequenties gaat u, eventueel tezamen met gelijkgezinde landen, aan deze constatering verbinden? Nu de VN geen onderzoek wil doen, ziet u nog andere mogelijkheden om onderzoek te doen (of te laten doen) naar de mensenrechtenschendingen?

2
Wat kan er gedaan worden om de toenemende politisering en blokvorming binnen de VN MRR te verminderen en de effectiviteit en

geloofwaardigheid te vergroten, zoals bij de oprichting in 2006 ook werd beoogd?

3
Betekent deze afwijzing dat er geen onderzoek zal worden verricht naar vermeende mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden door beide partijen en dat betrokkenen zich ongestraft kunnen voortbewegen in Sri Lanka of elders? Deelt u de mening dat straffeloosheid voor de burgers en met name voor de Tamil-minderheid in Sri Lanka moeilijk te verkroppen zal zijn en daarmee duurzame vrede in de weg staat? Zo ja, op welke wijze kan Nederland dit aan de orde stellen en de Sri Lankese autoriteiten hierop aanspreken?

¹ Nieuws.nl, 28 mei 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 19 juni 2009)

1
De speciale zitting inzake de situatie in Sri Lanka is op initiatief van de EU bijeengekomen. Tijdens de zitting heeft de EU een ontwerp-resolutie gepresenteerd, waarin onder meer om een onafhankelijk onderzoek, berechting van schuldigen, ongelimiteerde toegang tot alle gebieden, opening van een kantoor van de OHCHR, alsmede vrijwillige en veilige terugkeer van de ontheemden

werd gevraagd. Deze ontwerp-resolutie kreeg echter onvoldoende steun van de leden van de VN MRR, waardoor deze ook niet ter stemming is gebracht. De resolutie van Sri Lanka, waarin deze belangrijke elementen niet waren opgenomen, kreeg daarentegen wel veel steun en is uiteindelijk aangenomen. De landen die voor de Sri Lanka resolutie hebben gestemd, en dus hierdoor tegen het onafhankelijke onderzoek waren: Angola, Azerbeidzjan, Bahrein, Bangladesh, Bolivia, Brazilië, Burkina Faso, Kameroen, China, Cuba, Djibouti, Egypte, Ghana, India, Indonesië, Jordanië, Madagaskar, Maleisië, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Filippijnen, Katar, Rusland, Saoedi-Arabië, Senegal, Zuid-Afrika, Uruguay en Zambia. Zij beschouwden de speciale zitting van de VN MRR als een ongeoorloofde inmenging in de interne aangelegenheden van Sri Lanka en trokken hiermee de legitimiteit van het bespreken van landensituaties in twijfel. De betrokken landen waren van mening dat Sri Lanka het recht had een terroristische organisatie, de Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE), te bestrijden en een einde te maken aan bijna 30 jaar terreur. Ik ben van mening dat de VN MRR zich met dit stemgedrag als toezichthouder op mensenrechtenschendingen in concrete landensituaties ongeloofwaardig maakt. Ik zal mij

blijven inzetten om bilateraal en in EU verband, de inspanningen van de SGVN, de VN Hoge Commissaris van de Mensenrechten en andere VN instanties die streven naar een duurzame oplossing voor het conflict en een snelle totstandkoming van hulpverlening aan de getroffen burgerbevolking, te blijven steunen. Tijdens de 11de sessie van de VN MRR (2 juni – 19 juni) benadrukte de EU in haar verklaring over landensituaties nogmaals de noodzaak van een onafhankelijk internationaal onderzoek.

2

De leden van de VN MRR stemmen vaak op basis van andere overwegingen dan die ten aanzien van mensenrechtenschendingen. Zo kunnen leden tegen de Speciale Sessie over Sri Lanka stemmen omdat zij van mening zijn dat sprake is van inmenging in interne aangelegenheden. Daarnaast kunnen handelsbelangen een rol spelen en wordt meegestemd met wat de groep gelijkgezinde landen op dat moment bepaald. De discussies die in de Raad plaatsvinden zijn evenwel een afspiegeling van het internationale discours over mensenrechten en kunnen niet uit de weg worden gegaan. Nederland zal de dialoog dus stevig blijven voeren, zowel in EU-verband als ook bilateraal. Gezocht zal worden naar nieuwe allianties en meer dan in het verleden naar de gematigde krachten onder niet- traditionele bondgenoten. Deze Speciale Sessie heeft echter meer dan ooit duidelijk gemaakt dat dit een zaak van lange adem is.

3

Het is onaanvaardbaar dat er geen onderzoek plaatsvindt naar vermeende mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden. Dit belemmert de realisatie van duurzame vrede en verzoening. Nederland steunt de actieve EU-betrokkenheid bij het vinden van een lange termijn oplossing voor dit langsepende conflict, gedragen door alle partijen. Ook de Hoge Commissaris van het VN kantoor van de Mensenrechten zet zich hiervoor in. Daarnaast is ongelimiteerde toegang tot alle gebieden en vrijwillige en veilige terugkeer van de ontheemden een belangrijk aandachtspunt.